

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ СПАС МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
КИМ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

КАРАР

№ 16-1

15.04.2021

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районның Ким авыл жирлеге башкарма комитетының муниципаль берәмлекендә инициатив проектларны күрсәтү, керту, тикшерү һәм карау тәртибе

«Россия Федерацииндә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 26.1 статьясы нигезендә, РТ Спас муниципаль районның Ким авыл жирлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районның Ким авыл жирлеге Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районның Ким авыл жирлеге башкарма комитетының муниципаль берәмлектә инициатив проектларны күрсәтү, керту, карау һәм карау тәртибен расларга.
2. Әлеге каарны Спас муниципаль районның рәсми сайтында (<http://www.spasskiy.tatarstan.ru>), хокукый мәгълүматның рәсми сайтында (<http://pravo.tatarstan.ru>) бастырырга.

Ким авыл жирлеге башлыгы
Спас муниципаль района Татарстан
Республикасы Муниципаль берәмлекләре

Г B.B. Синчугов

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районның Ким авыл муниципаль берәмлекендә инициатив проектларны күрсәтү, керту, тикшерү һәм карау тәртибе

1 Бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1 статья. Элеге Тәртипне жайга салу предметы

1. 1. Элеге Тәртип «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм муниципаль берәмлекнең Ким авыл Уставы нигезендә инициатив проектларны күрсәтү, керту, карау, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуға бәйле барлыкка килә торган мөнәсәбәтләрне жайга сала.

2. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән финанс ярдәме алу өчен күрсәтелә торган инициатив проектларны керту, тикшерү, карау һәм сайлап алу белән бәйле мөнәсәбәтләргә элеге Тәртипнең нигезләмәләре, әгәр закон һәм (яисә) башка норматив хокукий акт белән башкасы каралмаган булса, һәм алар нигезендә Ким авыл жирлеге Советының кабул ителгән каарлары белән кулланылмый.

2 статья. Инициатив проектлар

1. Инициатив проект дигэндә элеге Тәртиптә Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл жирлегендә яшәүчеләрнең (алга таба - Жирлектә яисә аның өлешендә яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия чараларны гамәлгә ашыру турындагы тәкъдиме анлашыла, жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яисә жирле үзидарә органнарына хәл итү хокукуы бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү буенча.

2. Инициатив проектта түбәндәгे белешмәләр булырга тиеш:

- 1) Жирлек халкы яисә аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия проблеманы тасвирлау;
 - 2) күрсәтелгән проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;
 - 3) инициатив проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәсен (көтелгән, нәтижәләрен) тасвирлау;
 - 4) инициатив проектны гамәлгә ашыруга кирәклө чыгымнарының алдан исәпләве;
 - 5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырыла торган сроклары;
 - 6) элеге проектны гамәлгә ашыруда кызықсынучы затларның планлаштырыла торган (мөмкин булган) финанс, мөлкәт һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында белешмәләр;
 - 7) инициатив түләүләрнең планлаштырыла торган күләменнән тыш, элеге акчаларны инициатив проектны гамәлгә ашыруга куллану күздә тотылган очракта, жирлекнең бюджет чаралары күләменә күрсәтелү;
 - 8) Жирлек территориясенә яисә аның чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак өлешен элеге Тәртипнең 3 статьясы нигезендә күрсәтү.
3. Инициативалы проект үз эченә элеге статьяның 2 өлешендә каралган белешмәләр алган, инициатор каары буенча график һәм (яки) таблица материаллары күшүлүрга мөмкин.

3 статья. Халык мәнфәгатьләрендә инициатив проектлар гамәлгә ашырыла ала торган территорияне билгеләү

1.Инициатив проектлар халык мәнфәгатьләрендә тулаем жирлек мәнфәгатьләрендә, шулай ук түбәндәгे территорияләрдәгә халык мәнфәгатьләрендә гамәлгә ашырыла:

- 1) күпфатирлы йортның подъезды;
- 2) күпфатирлы йорт;
- 3) күпфатирлы йортлар һәм (яисә) торак йортлар төркеме (шул исәптән урам, квартал яисә планлаштыру структурасының башка элементы);
- 4) торак пункт;

5) торак пунктлар төркеме.

Жирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләрне (жирле үзидарә органнарына хокук бирелгән башка мәсьәләләрне) хәл итү һәм (яисә) аерым муниципаль программалар чараларын үтәү буенча инициатив проектларны гамәлгә ашыру максатларында Ким авыл жирлек башкарма комитеты каары (шул исәптән муниципаль программаны раслау турындагы каар) белән жирлек территориясен (округ) өлешенә бўлү кааралырга мөмкин. Кўрсәтелгән очракта инициатив проектлар кўрсәтелә, тикшерелә һәм жирлек территориясенең (округның) тиешле өлеше чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Бўлек 2. Инициативалы проектларны тәкъдим итү һәм фикер альшу

4 статья. Проект инициаторлари

1. Инициативалы проектны кертү инициативасы белән чыгыш ясарга хокуклы:

1) уналты яшькә житкән һәм жирлек территориясендә яшәүче кименде ун гражданнан торган инициатив төркем (алга таба — инициатив төркем) (алга таба-инициатив төркем));

2) Территориаль ижтимагый үзидарә органнары;

3) иске авыл жирлеге;

4) жирле ижтимагый берләшмәләр;

5) ижтимагый берләшмәләрнен жирле бўлекчәләре;

6) беренчел профсоюз оешмалары;

7) торак милекчеләре ширкәтләре,

8) бакчачылык яки яшелчәчелек коммерцияле булмаган.

2. Элеге статьяның 1 өлешендә курсәтелгән затлар (алга таба-проект инициаторлари):

1) инициативалы проект әзерлиләр;

2) инициативалы проект турында фикер альшуны оештыралар яисә әлеге бўлек нигезләмәләре нигезендә инициативалы проектка ярдәм итү турындагы мәсьәлә буенча гражданнарның фикерен ачыклауны тәэмин итәләр;

3) инициативалы проектны Ким авыл Башкарма комитетка (алга таба – Комитет) кертә;

4) инициативалы проектны гамәлгә ашыруны тикшерудә катнашалар;

5) элеге Тәртиптә һәм аның нигезендә кабул ителгән башка норматив хокукий актларда билгеләнгән башка хокукларны гамәлгә ашыралар һәм вазыйфаларны үтиләр.

3. Инициатив төркем төзү һәм элеге статьяның 2 өлешендә курсәтелгән мәсьәләләр буенча каарлар кабул итү Беркетмә белән рәсмиләштерелә.

4. Элеге статьяның 2 өлешендә курсәтелгән мәсьәләләр буенча каарлар территориаль ижтимагый үзидарә органнары булган проект инициаторлары тарафыннан территориаль ижтимагый үзидарә уставы нигезендә кабул ителә.

5. Элеге статьяның 2 өлешендә курсәтелгән мәсьәләләр буенча каарлар Ижтимагый берләшмәләр булган проект инициаторлары тарафыннан аларны гамәлгә кую документлары нигезендә кабул ителә.

5 статья. Инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнар фикерен ачыклау

1. Инициатив проект инициативалы проектны гамәлгә ашыру күздә тотыла торган жирлек халкы яисә аның өлеше халкы тарафыннан хупланырга тиеш.

2. Проект инициаторы тубәндәгэ рәвешләрдә инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерләрен ачыклауны оештыра:

1) гражданнар жыенында инициатив проектны карау;

2) гражданнар жыелышында яисә конференциясендә, шул исәптән территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышында яисә конференциясендә инициатив проектны карау;

3) гражданнардан сорашып белешу үткәру;

4) инициатив проектны хуплап гражданнарның имзаларын жыю.

3. Проектның инициаторы инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерен ачыклауның берничә төреннән файдалану турында каар кабул итәргә хокуклы.

6 статья. Инициатив проектларны күрсәту мәсьәләләре буенча гражданнарың жыены

1. Инициативалы проектны (алга таба — жыен) күрсәту мәсьәләләре буенча гражданнар жыены проект инициаторы мөрәҗәгате нигезендә җирлек башлыгы тарафыннан билгеләнә.

2. Жыен үткәрү турында проект инициаторының мөрәҗәгатендә күрсәтелә:

1) проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилиясе, исемнәре, атасының исеме, аларның яшәү яки тору урыны турында белешмәләр, авыл торак пункттының исеме, атасы, чара проектының башка инициаторы исеме һәм аның урнашу урыны турында белешмәләр);

2) инициативалы проект турында белешмәләр;

3) инициативалы проектны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча Башкарма комитет белән үзара хезмәттәшлекне гамәлгә ашырырга вәкаләтле затларның фамилияләре, исемнәре, атасының телефон номерлары, телефон номерлары;

4) жыенның датасы, вакыты һәм урыны турында тәкъдимнәр;

3. Жыен авыл жирлеге муниципаль берәмлекенең Ким авыл Уставында һәм нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә үткәрелә №45-1 от 25.10.2018 .

4. Жыен үткәрү турында берничә үтенечнамә килгән очракта, бер жыенда берничә инициатив проектны карау мөмкин.

7 статья. Инициатив проектларны күрсәту мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы

1. Инициативалы проектны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы (алга таба — жыелыш) проект инициаторы карапы белән билгеләнә һәм үткәрелә.

2. Жыелыш авыл жирлеге территорииясе өлешендә үткәрелә, анда яшәүчеләр мәнфәгатьләрендә инициатив проектны тормышка ашыру планлаштырыла. Эгәр дә бу проектны тормышка ашыру жирлек халкы мәнфәгатьләрендә планлаштырыла икән, жирлек территорииясенең төрле өлешләрендә берничә жыелыш үткәрелергә мөмкин.

3. Жыелышта унтугыз яше тулган Тиешле территорииядә яшәүчеләр катнаша ала.

4. Жыелыш үткәрелергә мөмкин:

1) көндезге формада-көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча фикер алышу һәм тавышка куелган мәсьәләләр буенча каарлар кабул итү өчен халыкның уртак булу рәвешендә;

2) көндезге-чittән торып-көн тәртибендәге мәсьәләләрне карап тикшерү һәм тавышка куелган мәсьәләләр буенча каарлар кабул итү мөмкинлеген, шулай ук жыелышны үткәрү турындагы хәбәрдә күрсәтелгән яки сайтыны кулланып тавыш бирүне билгеләнгән вакытка яки адрес буенча яшәүчеләр каарларын тапшыру мөмкинлеген күздә тоткан формада. <http://www.spasskiy.tatarstan.ru> (алга таба-сайт).

5. Бер жыелышта берничә инициативалы проектны карау мөмкин. Элеге очракта жыелышны оештыру һәм үткәрү буенча хокуклар һәм бурычлар проектлар инициаторлары белән бергә гамәлгә ашырыла.

6. Жыелыш үткәрү, документлар әзерләү һәм жибәрү буенча чыгымнарыны проект инициаторы башкара.

7. Башкарма комитет проект инициаторына жыелышны үткәрүдә ярдәм итә, шул исәптән аны үткәрү өчен бушлай бина бирә. Башкарма комитет карапы белән жыелышлар үткәрү өчен бирелә торган бүлмәләр исемлеге раслана.

8. Жыелыш катнашучылар арасында тиешле территорииядә яшәүче 16 яшькә житкән кешеләрнең гомуми санының 50% ын тәшкил итә.

8 статья. Жыелышны үткәрүгә әзерлек

1. Жыелыш үткәрү турында проект инициаторының карапында күрсәтелә:

1) фикер алышу өчен үткәрелә торган инициативалы проект жыелма;

2) жыелышны үткәрү формасы (көндезге яки көндезге-чittән торып);

3) жыелышның көн тәртибе, э жыелышны көндезге - чittән торып уздыру очрагында-

халыкның тавыш бирүен уздыру планлаштырыла торган мәсъәләләр;

4) жыелышны уздыру датасы, вакыты, урыны, ә жыелышны көндезге-чittән торып уздыру очрагында — шулай ук тавышка куелган мәсъәләләр буенча халык каарларын кабул итүне тәмамлау датасы hәм мондый каарлар тапшырылырга тиешле урын яки адрес, яисә тавышка куелган мәсъәләләр буенча халыкны тавыш бирү өчен маxsus сайттан файдалану турында Каар кабул итү вакыты;

5) жыелышны көндезге формада уздырыла торган жыелышта катнашучылар йә жыелышны көн тәртибендәгө мәсъәләләр буенча фикер алышуларда катнашучыларның фаразланыла торган саны, жыелышны көндезге-чittән торып уздыру очрагында;

6) жыелыш үткәрелә торган территориядә яшәүчеләргә аны үткәрү турында хәбәр итү ысуллары.

2. Проект инициаторы жирлек башкарма комитетына жыелышны үткәрү турында 10 көннән дә соңға қалмыйча язма хәбәр жибәрә.

3. Жыелыш үткәрү турында хәбәрнамәдә күрсәтелә:

1) проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилияләре, исемнәре, атасының исем-фамилиясе, яшәү яки тору урыны турында белешмәләр, авыл торак пункттының исеме, чара проекттының башка инициаторы исеме hәм аның урнашу урыны);

2) әлеге статьяның 1 өлешиндә каралган белешмәләр;

3) жыелышны оештыру hәм үткәрү буенча күрсәтмә функцияләр башкарырга вәкаләтле затларның фамилияләре, исемнәре, телефон номерлары.

4) жыелышны үткәрудә ярдәм итү, шул исәптән жыелышны үткәрү өчен бина бирү (жыелышны көндезге-чittән торып үткәрү очрагында) hәм (яки) тавышка куелган мәсъәләләр буенча халыкны тавыш бирү өчен маxsus сайттан файдалану турында үтенеч;

4. Жыелышны үткәрү турында белдерү проектның инициаторы hәм аны оештыру hәм үткәрү буенча боеру функцияләрен башкарырга вәкаләтле затлар тарафыннан имзалана. Инициатив төркем исеменнән жыелышны үткәрү турында хәбәрнамә инициатив төркем тарафыннан аны оештыру hәм үткәрү буенча боеру функцияләрен үтәргә вәкаләтле затлар тарафыннан имзалана.

5. Жыелышны уздыру өчен урын бирү турында үтенеч булган очракта Ким авыл башкарма комитет хәбәр килгән көннән алып өч көн эчендә уздыру өчен урын бирү мөмкинлеге турында проект инициаторына хәбәр итә яисә жыелышны уздыру урынын hәм (яисә) датасын hәм вакытын үзгәртергә тәкъдим итә. Проектның инициаторы күрсәтелгән тәкъдимне алган көннән алып өч көн эчендә жыелышны уздыру урынын hәм (яисә) датасын hәм вакытын үзгәртугә ризалыгы яисә килемшәве турында хәбәр итәргә тиеш (жыелыш читтән торып уздырылган очракта, тәкъдимнәр буенча фикер алышу).

3. Башкарма комитет жыелыш үткәрү турында белешмәләр урнаштыра, шул исәптән инициатив проект белән танышу тәртибе турында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәгә Жирлекнән рәсми сайтында:

1) үткәрү турында хәбәрнамә көргән көннән алып өч көн эчендә жыелышлар;

2) урынны hәм (яисә) жыелышны уздыру датасын hәм вакытын үзгәрту турында тәкъдим белән проект инициаторы ризалыгын алганнын соң ике көннән дә соңға қалмыйча (жыелышны читтән торып уздырылган очракта, көндезге бүлктә фикер алышу).

4. Башкарма комитет жыелыш үткәрудә ярдәм итү проекты инициаторын күрсәту максатларында вәкаләтле вәкил билгеләргә хокуклы. Башкарма комитет вәкаләтле вәкилне билгеләү турында алдан ук проект инициаторына хәбәр итә.

9 статья. Жыелышны көндезге формада уздыру тәртибе

1. Жыелыш башланганчы проект инициаторы жыелышта катнашкан гражданнарны Башкарма комитет раслаган форма буенча исемлек төзеп теркәүне тәэмүн итә. Жыелышта катнашкан гражданнар исемлеге жыелыш беркетмәсенә аерылгысыз өлеше булып тора.

2. Жыелышның көн тәртибе мәсъәләләре буенча тавыш бирү тәртибе жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән раслана. Көн тәртибендәгө мәсъәләләр буенча

каарлар жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән кабул ителә.

3. Жыелыш проект инициаторы вәкиле тарафыннан ачыла. Жыелышны алып бару өчен рэис һәм секретарь сайланы. Председатель жыелыш алыш бара, көн тәртибендәге мәсьәләләрне игълан итә, катнашучыларга чыгыш ясау өчен сүз бирә, жыелыш кабул иткән каарларны формалаштыра, аларны тавыш бирүгә куя, тавыш бирү нәтижәләрен игълан итә.

5. Секретарь жыелыш беркетмәсен алыш бара, анда жыелыш кабул иткән барлық каарлар чагылдырыла, алар буенча тавыш бирү нәтижәләре күрсәтелә.

Жыелыш протоколына секретарь һәм жыелыш рәисе имза сала.

6. Жыелыш беркетмәсендә түбәндәгеләр күрсәтелә:

- 1) жыелышны уздыру урыны һәм вакыты;
- 2) жыелышта катнашкан гражданнар саны;
- 3) аларның яшәү урынын күрсәтеп, жыелыш рәисе һәм секретаре туринда белешмәләр;
- 4) жыелышның көн тәртибе, чыгышларның эчтәлеге;
- 5) көн тәртибе мәсьәләләре буенча кабул итегән каарлар.

10 Статья. Жыелышны читтән торып уздыру тәртибе

1. Жыелышны көндезге-читтән торып үткәргән очракта көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча турыдан-туры фикер алышу һәм тавышка куелган мәсьәләләр буенча каарлар кабул иту билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла әлеге Тәртипнең 9 статьясы белән.

2. Турыдан-туры фикер алышуда катнашмаган затлар жыелышны үткәрү туринда хәбәрдә күрсәтелгән, тавышка куелган мәсьәләләр буенча каарның язма рәвешендә рәсмиләштерелгән урынга яки адрес буенча жибәрергә хокуклы. Каарның якынча формасы Башкарма комитет тарафыннан раслана.

3. Көндезге-читтән торып үткәрелә торган жыелышта катнашучылар булып, турыдан-туры фикер алышуда катнашкан затлар, шулай ук каарлар кабул иту тәмамланганчы алынган затлар санала.

4. Жыелышны үткәрү вакытында маҳсус сайттан файдаланып, көндезге-читтән торып уздырылган очракта, жыелышны үткәрү туринда хәбәр урнаштыру һәм турыдан-туры фикер алышуда катнашмаган затларны тавыш бирү көн тәртибе мәсьәләләре буенча күрсәтелгән сайтта үткәрелә.

5. Жыелышның көн тәртибе мәсьәләләре буенча тавыш бирү маҳсус сайттан файдаланып, жыелыш үткәрелә торган территориядә яшәүчеләр тарафыннан, "әйе", "юк" яки "тыелып" формулировкалары белән чагылдырылган көн тәртибендәге һәр мәсьәлә буенча каар күрсәтү юлы белән башкарыла. Маҳсус сайтны кулланып тавыш бирүдә катнашучылар булып тавыш бирү датасына һәм вакытына кадәр электрон формада тавыш биргән кешеләр санала. Халыкны идентификацияләү Бердәм идентификация һәм аутентификация системасы хисап язмасын кулланып башкарыла. Тавыш бирү аның башлану датасы һәм вакыты һәм тәмамланганчы тәнәфесsez үткәрелә.

6. Маҳсуслаштырылган сайттан файдаланып тавыш бирү нәтижәләре беркетмә рәвешендә төzelә һәм мондый тавыш бирү тәмамланганнан соң бер көн эчендә сайтка урнаштырыла. Тавыш бирүнен таныкланган беркетмәсен Башкарма комитет проект инициаторына алар төzelгәннән соң өч көн эчендә жибәрә. Күрсәтелгән беркетмә жыелыш беркетмәсенең аерылгысыз өлеше булып тора.

1. Тавыш бирүне уздырганда жыелышта катнашучы һәр кешенең шәхси мәғьлүматны эшкәртүгә ризалыгы алышырга тиеш, ул "Шәхси мәғьлүматлар туринда" Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә.

2. Сораштыру юлы белән яисә маҳсуслаштырылган сайттан файдаланып тавыш бирү тәмамланганнан соң секретарь жыелыш беркетмәсен әзерли, аңа секретарь һәм жыелыш рәисе имза сала.

3. Читтән торып жибәрелгән жыелыш беркетмәсендә; түбәндәгеләр күрсәтелә:

- 1) көндезге фикер алышуны уздыру урыны һәм вакыты;
- 2) читтән торып тавыш бирү ысулы, башлану һәм тәмамлану вакыты; 3) жыелышта катнашкан гражданнар саны;
- 4) яшәү урынын күрсәтеп, жыелыш рәисе һәм секретаре туринда белешмәләр;
- 5) жыелышның көн тәртибе, көннен эчтәлеге;

6) көн тәртибе һәм тавыш бирү нәтижәләре мәсьәләләре буенча кабул ителгән карарлар.

11 Статья. Инициативалы проектларга ярдәм итү өчен гражданнар имзаларын жыю

1.Инициатив проектларны хуплап гражданнарның имзаларын жыю (алга таба - имзалар жыю) проект инициаторы тарафыннан үткәрелә.

1. Инициатив проектларны хуплап имзалар саны, инициатив төркем әгъзаларының имзаларын да кертең, тиешле территориядә яшәүче 16 яшкә житкән халыкның гомуми саныннан 50 %тан артыгын тәшкил итәргә тиеш.

2. Имзалар жыю түбәндәге тәртиптә гамәлгә ашырыла:

1) имзалар аларны имза кәгазенә керту юлы белән жыела, аның рәвеше Башкарма комитет тарафыннан раслана;

2) имза кәгазендә имзалар жыюны гамәлгә ашыра торган инициатив проект күрсәтәлә;

3) имза кәгазендә кеше имzasы һәм аны кую датасы куела. Имза һәм аны кешесе үз кулы белән куя. Имза кәгазендә үз имzasын куйган кеше турындагы белешмәләр имзалар жыюны гамәлгә ашыруучы зат үтенече буенча имза кәгазенә кертелегә мөмкин. Күрсәтлән белешмәләр бары тик кульязма ысул белән генә кертелә, бу чакта карандашлар куллану рөхсәт ителми;

4) яшәүче бер үк инициативалы проектны яклап бер генә тапкыр имза куя;

5) һәр имза кәгазе проект инициаторы вәкиле имзалары белән таныклана. Имза салу кәгазе тәмамланганда, имзалар жыюны гамәлгә ашыруучы проект инициаторы вәкиле үз фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, туган көнен, яшәү урыны адресын үз кулы белән күрсәтә, шулай ук үз имzasын һәм аны керту датасын куя;

6) имзалар жыйғанда кул кую кәгазен лицевой һәм эйләнеш яғында тутыру рөхсәт ителә. Шул ук вакытта яклар имзаларның бердәм нумерациясе булган, ә имзалар жыюны гамәлгә ашыруучы проект инициаторы вәкиле турында таныклыklar кул кую кәгазенен икенче яғында турыдан-туры яшәүченең соңғы имzasыннан соң куела;

7) имза жыйғанда һәр кешенең шәхси мәгълүматларын эшкәртүгә ризалыгын алырга кирәк, ул "Персональ мәгълүматлар турында"Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә.

12 статья. Әлеге инициативалы проектка ярдәм итү турында аларның фикерен ачыклау өчен гражданнардан сораштыру үткәру

1. Әлеге инициативалы проектка ярдәм итү турында гражданнар фикерен ачыклау өчен (алга таба-сораштыру) жирлек халкы инициативасы яисә аның өлешенән үткәрелә, аларда түбәндәге очракларда инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә:

1) инициативалы проектны тулаем авыл жирлеге мәнфәгатьләрендә тормышка ашыру тәкъдим ителә;

2) инициативалы проектны жирлекнең 1000 кешедән артып киткән өлешенән үшәүчеләр мәнфәгатьләрендә гамәлгә ашыру тәкъдим ителә.

2. Сораштыру билгеләү өчен проект инициаторы жирлек советына гариза жибәрә, анда күрсәтелә:

1) инициативалы проект, аңа карата сораштыру уздырырга тәкъдим ителә;

2) проект инициаторының тәкъдимнәре:

а) сораштыру үткәру датасы һәм сроклары турында;

6) сораштыру уздырганда тәкъдим ителә торган (тәкъдим ителә торган) мәсьәләне (мәсьәләләрне) формалаштыру турында;

в) сораштыру үткәру методикасы турында;

г) сораштыруда катнашучы жирлек халкының минималь саны турында;

3) проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилияләре, исемнәре, атасы, аларның яшәү яки тору урыны турында белешмәләр, авыл торак пунктларының Исеме, Исеме, чараның башка инициаторы исеме һәм аның

урнашу урыны).

- 4) Эгәр проектның инициаторы инициатив төркем булса, гариза инициатив төркемнен барлық әгъзалары тарафыннан имзалана. Эгәр проектның инициаторы булып әлеге Тәртипнен 4 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән башка затлар торса, гаризага проект инициаторының вәкаләтле заты һәм инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган 10дан да ким булмаган авыл жирлегендә яшәүче 10 кеше имза сала. Бу очракта гаризада шулай ук гаризага (фамилияләренә, исемнәренә, атасының исемнәренә, аларның яшәү яки тору урыны турында белешмәләргә) кул куйган затлар турында белешмәләр күрсәтелә.
- 5) Жирлек советы гариза кергән көннән 30 көннән дә соңга калмыйча аны карый һәм сораштыру билгеләү яки сораштыру бирудән баш тарту турында Карап кабул итә.
- 6) Сораштыру үткәрү турындағы инициативаны әлеге статьяда билгеләнгән тәртипне бозу, әгәр хокук бозулар инициативаны тәкъдим итүдә катнашкан жирлек халкының ихтыяр белдерүе нәтижәләрен дөрес итеп билгеләргә мөмкинлек бирмәсә, сораштыру бирудән баш тарту өчен нигез булып тора.
- 7) инициативалы проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнарны сораштыру үткәрелә, билгеләнгән тәртиптә "Россия Федерациясенә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 31 статьясындагы 4 өлеше нигезендә гражданнарны сораштыру билгеләү һәм үткәрү тәрибен билгеләүче муниципаль хокукий актның исеме һәм реквизитлары күрсәтелә.
- 8) сораштыруда жирлек яки аның өлешендә яшәүчеләр катнаша, аларда 16 яшькә житкән инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим итәлә.
- 9) сораштыру нәтижәләрен Башкарма комитет проект инициаторына, аларны ясаганнан соң, 3 эш көненнән дә соңга калмыйча житкәрә.

13 Статья. Инициатив проектларны башкарма комитетка керту

1. Инициативалы проект керткәндә Башкарма комитетка тапшырыла:

- 1) проектның кәгазьдә һәм электрон формада тасвирламасы, аңа график һәм (яки) таблица материаллары күшүлүргө мөмкин;
- 2) әлеге Нигезләмәнен 4 статьясындагы 4, 5 өлешләре нигезендә инициатив төркем төзү беркетмәсе яисә башка документлар, шулай ук проект инициаторының инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда аның исеменнән Башкарма комитет белән хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле затларны билгеләү турындағы карары;
- 3) җыен, гражданнар җыелышлары яки конференцияләре беркетмәсе, гражданнардан сораштыру нәтижәләре һәм (яки) муниципаль берәмлектә яшәүчеләр тарафыннан инициативалы проектны яки аның өлешендә хуплауны раслаучы кул куелган битләр.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән документлар Башкарма комитетка инициативалы проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда башкарма комитет белән хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле зат тарафыннан турыдан-туры тапшырыла яисә игълан ителгән кыйммәт белән почта аша жибәрелә һәм кертемнәр исемлеге белән жибәрелә.

Әлеге статьяның 1 өлешендә, башкарма комитетта күрсәтелгән документларны алу կөне проектны керту датасы булып тора.

3. Документлар инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда проектның инициаторы тарафыннан турыдан-туры бирелгән зат тарафыннан турыдан-туры башкарма комитетка тапшырылган очракта, күрсәтелгән затка, исемлеген һәм аларны алу датасын күрсәтеп, документлар алуда расписка бирелә. Расписка документларны алу կөнендә башкарма комитет тарафыннан бирелә.

14 статья. Инициатив проектларны карау комиссиясе

1. Инициативалы проектларны карау буенча Комиссия (алга таба-комиссия) инициативалы проектларның социаль-икътисадый әһәмиятен объектив бәяләү һәм аларны конкурс нигезендә сайлап алу максатында төзелә.

2. Комиссиянең саны 10 кеше тәшкил итә.

3. Комиссиянең персональ составы Башкарма комитет карары белән билгеләнә. Комиссия әгъзаларының гомуми саныннан яртысы жирлек Советы тәкъдимнәре

негезендә билгеләнә. Комиссия составы комиссия тарафыннан кабул ителә торган каарларга йогынты ясарга мөмкин булган мәнфәгатьләр каршылыклары барлыкка килү мөмкинлеге төшереп калдырылсын өчен төзелә.

4. Комиссия комиссия рәисе, Комиссия рәисе урынбасары, комиссия секретаре һәм аның эшендә катнашучы комиссия әгъзаларыннан тора.

5. Комиссия рәисе:

- 1) комиссия эшен оештыра, аның эшчәнлеге белән житәкчелек итә;
- 2) комиссиянең чираттагы утырыши көн тәртибе проектын төзи;
- 3) комиссия әгъзаларына йөкләмәләр бирә;
- 4) комиссия утырышларында рәислек итә.

6. Конкурс комиссиясе рәисе урынбасары, вакытлыча булмаганда, конкурс комиссиясе рәисе вазыйфаларын башкара.

7. Комиссия секретаре:

- 1) комиссия эшчәнлеген мәгълүмати һәм документлар белән тәэмин итүне, шул исәптән комиссия утырышина әзерлекне гамәлгә ашыра;
- 2) комиссия әгъзаларына, проект инициаторларына һәм комиссия утырышина чакырылган башка затларны комиссиянең чираттагы утырышын үткәру датасы, урыны һәм комиссиянең чираттагы утырыши көн тәртибе турында хәбәр итә;
- 3) комиссия утырышлары беркетмәләрен алыш бара.

8. Комиссия әгъзасы:

- 1) комиссия эшендә, шул исәптән комиссия утырышларында катнаша;
- 2) комиссия эше мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр кертә;
- 3) комиссия утырышларында карала торган документлар һәм материаллар белән таныша;
- 4) комиссия утырышында катнашучыларга сораулар бирә;
- 5) комиссия утырышларында тавыш бирә.

9. Комиссия эшенең төп формасы-утырышлар.

10. Комиссия утырыши анда аның әгъзаларының яртысыннан да ким булмаган өлеше булган очракта хокуклы дип санала.

11. Проект инициаторларына һәм аларның вәкилләренә комиссия тарафыннан инициативалы проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлеге тәэмин ителә. Проект инициативасын карау планлаштырыла торган комиссия утырыши турында проектны башлап жибәрүчеләргә аны үткәру көненә кадәр биш көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

12. Проект турында фикер алышу һәм комиссия тарафыннан каарлар кабул итү проект инициаторы һәм башка чакырылган затлар катнашыннан башка башкарьыла.

13. Комиссия каары утырышта катнашучылар саныннан күпчелек тавыш белән ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә. Тавышлар тигез булганда комиссия утырышында рәислек итүче тавышы хәлиткеч булып тора.

14. Комиссия әгъзалары каарлар кабул итү турындагы мәсьәләләр буенча фикер алышканда тигез хокукларга ия.

15. Комиссия тарафыннан кабул ителгән каар белән килешмәгән очракта, комиссия әгъзасы язма рәвештә үзенең аерым фикерен белдерергә хокуклы, ул комиссия утырыши беркетмәсенә кертелергә тиеш.

16. Комиссия утырыши нәтижәләре буенча беркетмә төзелә, ул комиссия утырышында рәислек итүче, комиссия секретаре һәм аның утырышында катнашкан комиссия әгъзалары тарафыннан комиссия утырыши уздырылғаннан соң өч эш көне эчендә имзалана.

17. Комиссия секретаре, комиссия утырыши беркетмәсенә кул куелган көннән соң килүче эш көненнән дә соңга калмыйча, Башкарма комитет житәкчесенә жибәрә.

18. Комиссия эшчәнлеген оештыру-техник яктан тәэмин итүне Башкарма комитет башкара.

15 статья. Инициатив проектны башкарма комитет тарафыннан карау тәртибе

1. Инициативалы проект Башкарма комитет тарафыннан кертелгәннән соң 30 көн эчендә карава.

2. Башкарма комитетка инициатив проект керту турында мәгълүмат «Новая жизнь» (Яңа

тормыш) район газетасында басылып чыгарга (халыкка житкерелергэ) һәм Спас муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш <http://www.spasskiy.tatarstan.ru> инициативалы проект көртөлгәннән соң өч эш көне эчендә Башкарма комитетка әлеге Тәртипнәң 2 статьясындагы 2 өлешендә, шулай ук проект инициаторлары турында күрсәтелгән белешмәләр булырга тиеш. Бер үк вакытта гражданнар Башкарма комитетка үз искәрмәләрен һәм инициатив проект буенча тәкъдимнәрен бирү мөмкинлеге турында, аларны тәкъдим итү вакыты күрсәтелеп хәбәр итәлә.

3. Инициативалы проект буенча искәрмәләр һәм тәкъдимнәр бирү вакыты жиده эш көне тәшкил итә. Үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен 16 яшькә житкән жирлек халкы жибәрергэ хокуклы. Искәрмәләр һәм тәкъдимнәр Башкарма комитетка яшәуче тарафыннан турыдан-туры тапшырыла яисә почта аша жибәрелә.

4. Инициативалы проект буенча искәрмәләрне һәм тәкъдимнәрне гомумиләштерүне комиссия башкара.

5. Инициативалы проектны карау нәтижәләре буенча комиссия Башкарма комитет Житәкчесенә әлеге статьяның 7 өлешендә күрсәтелгән каарларның берсен кабул итәргә тәкъдим итә. Комиссия каарында шулай ук проектны эшләп бетерү буенча тәкъдимнәр дә булырга мөмkin.

Әгәр Башкарма комитетка берничә инициатив проект көртөлгән булса, шул исәптән өстенлекле проблемалар эчтәлеге буенча охшаш проблемаларны тасвирлау белән, комиссия Башкарма комитет житәкчесенә конкурс нигезендә сайлап алуны оештырырга тәкъдим итә.

6. Конкурс сайлап алу әлеге Тәртипнәң 17 статьясы нигезендә оештырыла. Конкурс сайлап алуын үткәру турында белдерү проект инициаторларына тиешле каар кабул ителгәннән соң өч көннән дә соңга калмыйча жибәрелә.

7. Комиссия тәкъдимнәрен исәпкә алыш яки конкурс нәтижәләре буенча Башкарма комитет житәкчесе түбәндәге каарларның берсен кабул итә:

1) инициативалы проектны хупларга һәм аның өстендей эшне дәвам итәргә жирлек бюджеты турындагы каарда караплан бюджет ассигнованиеләре чикләрендә жирлек бюджеты проектын төзу һәм карау тәртибе (жирлек бюджеты турындагы кааррага үзгәрешләр көртү) нигезендә тиешле максатларга һәм (яки) жирлек бюджеты проектын төзу һәм карау тәртибе нигезендә жирлек бюджеты турындагы кааррага үзгәрешләр көртү,);

2) инициативалы проектка ярдәм итүдән баш тартырга һәм инициативалы проектка ярдәм итүдән баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, проектны инициаторларына кире кайтарырга.

8. Житәкче инициатив проектка ярдәм итүдән баш тарту турында түбәндәгә очракларның берсендә каар кабул итә:

1) инициатив проектны көртү һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү,;

2) инициатив проектның федераль законнар һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары, жирлек уставы таләпләрен туры килмәве; Ким авыл;

3) жирле үзидарә органнарында кирәклө үзидарә һәм хокуклар булмау сәбәпле, инициативалы проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау,;

4) жирлек бюджетының инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәк булган акчалар күләмендә акчалары булмау (аларны формалаштыру чыганагы инициативалы түләүләр булмаган).;

5) инициативалы проектта тасвирланган проблеманы нәтижәләрәк ысул белән хәл итү мөмкинлеге булу;

6) инициативалы проектны конкурс нигезендә сайлап алуны узмаган дип тану.

9. Проектны карау нәтижәләре буенча каар проект инициаторына кабул ителгән көннән соң өч көннән дә соңга калмыйча жибәрелә.

10. Башкарма комитет әлеге статьяның 8 өлешендәгә 5 пунктында караплан очракта, проект инициаторларына инициативалы проектны бергәләп эшләп бетерергә, шулай ук аны башка муниципаль берәмлекнәң яки дәүләт органының жирле үзидарә органына аларның компетенциясе нигезендә тәкъдим итәргә тиеш. Проектны эшләп бетерү өчен комиссия комиссия әгъзалары, Башкарма комитет вәкилләре, проект инициаторы

вәкилләре арасыннан эшче төркем төзи, шулай ук проектны эшләп бетерү вакытын билгели. Эшләп бетерелгән инициативалы проект комиссия тарафыннан әлеге Тәртипнен 15 статьясы һәм әлеге статья нигезендә карала.

16 статья. Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу

1. Конкурста сайлап алуны комиссия гамәлгә ашыра.
2. Конкурс сайлавы критерийлары түбәндәгеләр:
 - 1) инициатив проект хәл итүгә һәм аны гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән проблеманы билгеләүдә халыкның катнашу дәрәжәсе;
 - 2) инициатив проектны гамәлгә ашырудан социаль нәтиҗәлелек;
 3. Конкурста сайлап алу критерийлары, аларның кыйммәтләре, аларга туры килә торган баллар һәм үлчәү коэффициентлары әлеге Тәртипкә күшымтада (алга таба - критерийлар) билгеләнгән.
 4. Конкурста сайлап алу әлеге Тәртипнен 15 статьясы нигезендә үткәрелә торган комиссия утырышында гамәлгә ашырыла.
 5. Комиссия конкурс аша сайлап алынган инициативалы проектларны ачыклау критерийлары нигезендә инициатив проектларны бәяли.
 6. Конкурс нигезендә сайлап алу йомгаклары буенча, йомгаклау билгесен исәпкә алып, комиссия инициатив проектларны узган яисә конкурс сайлавын узмаган дип иғълан итү турында караплар кабул итә.
 7. Узган конкурс сайлап алуы барлык критерийлар буенча ин зур суммар балл алган инициатива проекты дип иғълан ителә.

17 статья. Инициатив проектны гамәлгә ашыру турында башкарма комитет карары

1. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру турында Башкарма комитет карар чыгара.
2. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру турындагы карар үз эченә алырга тиеш:
 - 1) инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтиҗәсендә барлыкка килергә тиеш булган объектның исеме (адресы яки урыны күрсәтелгән) яисә гамәлгә ашыруга инициатив проект жибәрелгән Чараның атамасы;
 - 2) жирлек бюджеты акчаларын тоту юнәлеше (төзелеш, реконструкция, сатып алу, чаралар (чаралар) h. b.);
 - 3) инициатив проектны гамәлгә ашыруга бүлеп бирелә торган жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүченән исеме;
 - 4) заказчи, төзүче исеме;
 - 5) объектны файдалануга тапшыру (сатып алу), сату вакыты чаралар (чаралар);
 - 6) инициатив түләүләр күләмен бүлеп биреп, объектны (чараларны) үткәрүгә объектның күз алдында тотылучы (чик) бәясе яисә чараны (чараларны) үткәрүгә чараларның ин чик күләме;
 - 7) объектның фаразланган (чик) бәясен яки инициатив түләүләр күләмен бүлеп биреп, чараны (чараларны) үткәрүгә чараларның ин чик күләмен гамәлгә ашыру еллары буенча бүлү.

18 статья. «Интернет» мәгълүмат-коммуникация челтәрендә инициатив проект турында мәгълүматны бастырып чыгару (халыкка житкерү) һәм урнаштыру тәртибе

1. Инициатив проектны Башкарма комитет тарафыннан карау, инициатив проектны гамәлгә ашыру барышы турында, шул исәптән акчаларны файдалану, аны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның мөлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашу турында мәгълүмат «Яна тормыш» район газетасында (Яна тормыш) басылып чыгарга һәм Татарстан Республикасы Спас муниципаль районның рәсми сайтында (<http://spasskiy.tatarstan.ru/>) урнаштырылыша тиеш.
2. Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары турында башкарма комитетның хисабы инициатив проектны гамәлгә ашыру тәмамланган көннән алып 30 календарь көн эчендә басылып чыгарга (халыкка житкерергә) һәм Татарстан Республикасы Спас муниципаль районның рәсми сайтында (<http://spasskiy.tatarstan.ru/>) урнаштырылыша тиеш.

Муниципаль берәмлектә инициатив проектларны күрсәтү, керту, тикшерү hәм карау тәртибенә күшымта

№ критерий	Критерий исеме/критерийлар төркеме	Критерий буенча баллар
I.	Проектны гамәлгә ашыру ижтимагый файдалы	
	проект муниципаль берәмлек халкы өчен югары социаль, мәдәни, ял иту hәм башка ижтимагый файдалы дип бәяләнә: актив гражданлык позициясен, сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга ярдәм итә, эхлак, толерантлык, башка социаль эhәмиятле сыйфатларга (чаралар, акцияләр, форумнар) тәрбия бирүгә юнәлдерелгән; социаль өлкә муниципаль объектларын төзүгә, үстерүгә hәм ремонтлауга юнәлтелгән; ижтимагый инфраструктура объектларын, төзекләндерү, рекреация зоналарын, социаль тарту нокталарын, халыкның күпләп ял иту урыннарын булдыруга, үстерүгә hәм ремонтлауга юнәлтелгән	5
	проект ижтимагый файдасы булмаган буларак бәяләнә.	0
II.	Халыкны бәяләү буенча актуаль (киссенлек) проблемалар:	
	бик югары проблема - халык тарафыннан проблема тәнкыйть буларак бәяләнә, проблеманы хәл иту халыкны тормыш белән тәэмин иту шартларын саклау hәм саклау өчен кирәк.	8
	югары - проблема халык тарафыннан житди бәяләнә, аның чишелеше булмау тормыш сыйфатына тискәре йогынты ясаячак.	7
	уртacha - проблема халык тарафыннан актуаль буларак бәяләнә, аның карапы яшәү сыйфатын яхшыртуга китерегә мөмкин	6
	түбән - халык тарафыннан актуаль дип бәяләнми, аның карапы тормыш сыйфатын яхшыртуга китерми.	0
III.	Инициатив проект нәтиҗәләрен тоту (аларга ярдәм иту) максатларында алдагы чорларда өстәмә бюджет чыгымнарын гамәлгә ашыру зарурлыгы	
	юк	5
	эйе	0
IV.	Инициатив проектны гамәлгә ашыру срокы	
	1 календарь елга кадәр	4
	2 календарь яшькә кадәр	3
	3 календарь елга кадәр	2
	3 календарь елдан артык	1

V.	«Эксплуатация вакыты (тормыш вакыты)» инициатив проект нәтижәләре	
	5 яштән	4
	3 яштән 5 яшкә кадәр	3
	1 яштән 3 яшкә кадәр	2
	1 яшкә кадәр	1
VI.	Гаризага күшүп бирелгән проект-смета (смета) документларының (төзелеш (реконструкция), капиталь ремонт, ремонт буенча) булуы	
	проект-смета (смета) документациясенә кирәкме-юкмә	10
	юк	0
VII.	Кәгазь чыганакта һәм электрон рәвештә презентация материалларының заявкага күшүмтә итеп бирелгән булуы	
	әйе	10
	юк	0
VIII.	Халыкның инициатив проектын уртак финанслау дәрәҗәсе	
	проект бәясенең 20%ыннан	5
	проект бәясенең 15%тан 20%ка кадәр	4
	проект бәясенең 10% тан 15% ка кадәр	3
	проект бәясенең 5%тан 10%ка кадәр	2
	проект бәясенең 5%ына кадәр	1
IX.	Юридик затлар һәм индивидуаль эшкуарлар инициативасы проектын финанслашу дәрәҗәсе	
	проект бәясенең 20%ыннан	5
	проект бәясенең 15%тан 20%ка кадәр	4
	проект бәясенең 10% тан 15% ка кадәр	3
	проект бәясенең 5%тан 10%ка кадәр	2
	проект бәясенең 5%ына кадәр	1
X.	Инициатив проектны гамәлгә ашыруда халыкның хезмәт катнашу дәрәҗәсе	
	проект бәясенең 20%ыннан	5
	проект бәясенең 15%тан 20%ка кадәр	4
	проект бәясенең 10% тан 15% ка кадәр	3
	проект бәясенең 5%тан 10%ка кадәр	2
	проект бәясенең 5%ына кадәр	1

XI.	Инициатив проектны гамәлгә ашыруда юридик затларның һәм индивидуаль эшкуарларның хезмәт катнашу дәрәжәсе	
	проект бәясенең 20%ыннан	5
	проект бәясенең 15%тан 20%ка кадәр	4
	проект бәясенең 10% тан 15% ка кадәр	3
	проект бәясенең 5%тан 10%ка кадәр	2
	проект бәясенең 5%ына кадәр	1